

RINGEBU
KOMMUNE

Kommuneplanens Samfunnsdel 2013-2025

INNHold:

INNLEDNING	2
Om kommuneplanens samfunnsdel	2
Formålet med planarbeidet	2
Kommunens plansystem	3
Arbeidet med kommuneplanens samfunnsdel	3
Målgruppe for kommuneplanens samfunnsdel	4
Ringebuss plass i et større samfunn	4
VISJON	5
Verdier	5
Framtidsbilde – Ringebussamfunnet i 2025	6
SATSINGSOMRÅDE - BO	7
SATSINGSOMRÅDE - LEVE	9
SATSINGSOMRÅDE - ARBEIDE	12
SAMFUNNSSIKKERHET OG BEREDSKAP	15

INNLEDNING

Om kommuneplanens samfunnsdel

Plan- og bygningsloven §11-2 inneholder bestemmelser om kommuneplanens samfunnsdel:

Kommuneplanens samfunnsdel skal ta stilling til langsiktige utfordringer, mål og strategier for kommunesamfunnet som helhet og kommunen som organisasjon. Den bør inneholde en beskrivelse og vurdering av alternative strategier for utviklingen i kommunen.

Kommuneplanens samfunnsdel skal være grunnlag for sektorenes planer og virksomhet i kommunen. Den skal gi retningslinjer for hvordan kommunens egne mål og strategier skal gjennomføres i kommunal virksomhet og ved medvirkning fra andre offentlige organer og private.

Kommunestyret vedtok *Kommunal planstrategi* i møte 28.08.2012. I planstrategien ble revisjon av kommuneplanens samfunnsdel og arealdel prioritert.

Kommunestyret vedtok i samme møte *Planprogram for kommuneplanens samfunnsdel*. Planprogrammet redegjør for formålet med og innholdet i planrevisjonen.

Gjeldende samfunnsdel til kommuneplanen ble utarbeidet i 2008. Samfunnsdelen er fortsatt dekkende innenfor de aller fleste områder, men i kommunal planstrategi 2012-2015 er det allikevel synliggjort behov for full revidering av kommuneplanens samfunnsdel.

Formålet med planarbeidet

Kommuneplanen er det øverste styringsdokumentet for kommunen. Kommuneplanens samfunnsdel har et 12 års perspektiv. Samfunnet er i stadig endring. Dette gjenspeiler seg i kommunens rolle og kommunalt tjenestetilbud. Større og mindre reformer endrer kommunens ansvar og oppgaver og påvirker hvordan kommunen samhandler med andre statlige og regionale organer og nabokommuner. Det er derfor grunn til å vurdere kommunens rolle i lokalsamfunnet med jevne mellomrom. Endret politisk sammensetning etter valget i 2011 gjorde det naturlig å ta en full revisjon av samfunnsdelen.

Formålet med revideringen av kommuneplanens samfunnsdel er å finne fram til nye mål (hvordan vil vi ha det?) og strategier (hvordan gjør vi det?) sett i et langsiktig perspektiv på minimum 12 år. Dette vil danne en felles plattform for politikere og administrasjon i styring, prioriteringer og utvikling av kommunens virksomhet. Øvrige kommunale planer skal forankres i målene og strategiene fra samfunnsdelen.

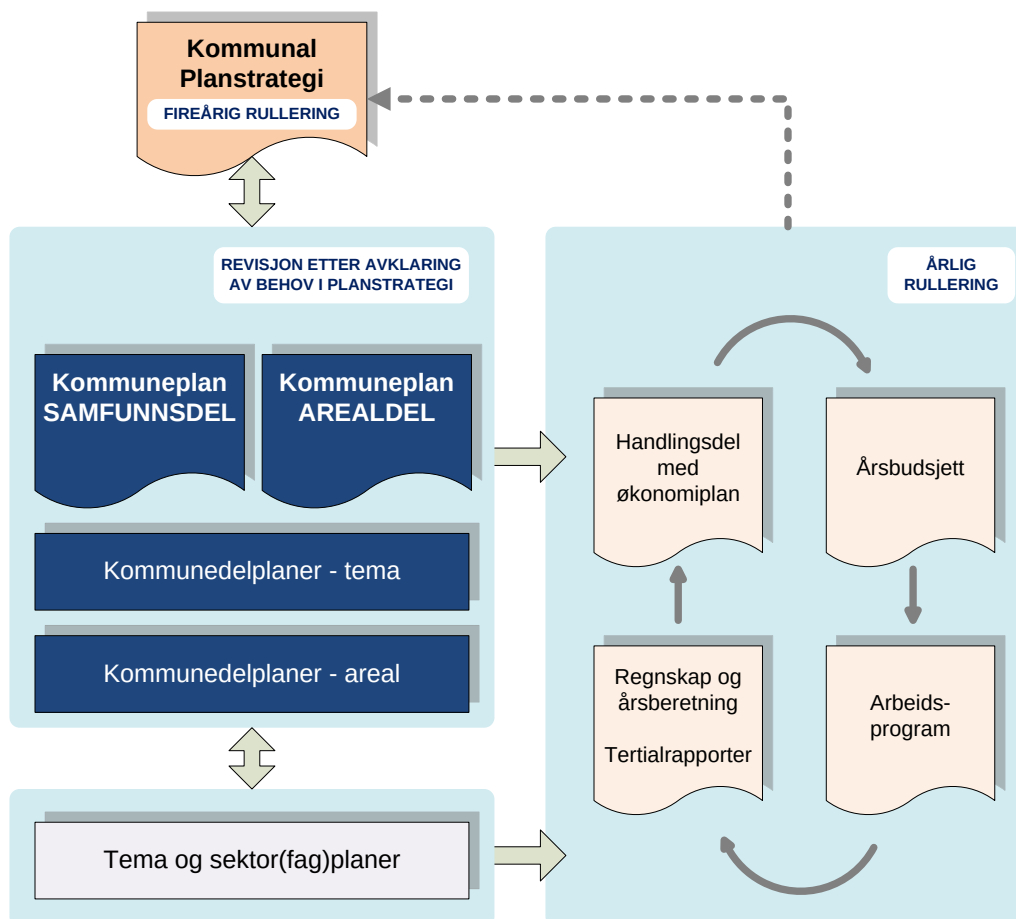
Det er viktig å skape en sterkere kobling mellom overordnede plandokument og økonomiplan og årsbudsjett, slik at kommuneplanens samfunnsdel blir et levende dokument som har betydning i praksis.

Kommunens plansystem

Kommuneplanens langsiktige del består av en samfunnsdel og en arealdel.

Kommuneplanens kortsiktige del består av økonomiplan (handlingsdel) og årsbudsjett.

Kommunens plansystem kan illustreres ved figuren nedenfor, som viser ulike planprosesser og forholdet mellom disse:

Arbeidet med kommuneplanens samfunnsdel

Våren 2012 ble det utarbeidet en faktasamling som grunnlag for vurdering av status for kommunale tjenester og utviklingstrender for lokalsamfunnet. I kommunal planstrategi for perioden 2012-2015 ble kommuneplanens samfunnsdel vedtatt revidert (ksak 081/12). Det ble utarbeidet planprogram for prosessen og arbeidet med kommuneplanens samfunnsdel ble startet med en plandag for kommunestyret 28.08.2012. Under plandagen ble det gjennomført en idédugnad med viktige temaer for kommuneplanens samfunnsdel. Etter gjennomført plandag vedtok kommunestyret at:

- *Resultat av idedugnad i kommunestyret 28.08.2012 er utgangspunkt for videre arbeid med kommuneplanens samfunnsdel.*
- *Arbeidet videreføres i et arbeidsmøte for kommunestyret med deltakelse fra administrasjonen.*
- *Formannskapet er styringsgruppe for det videre arbeidet.*

Arbeidsmøtet for kommunestyret, med deltakelse fra administrasjonen, ble gjennomført 25.09.2012. Etter dette ble arbeidet videreført med fire arbeidsgrupper med både politisk og administrativ deltakelse. Arbeidsgruppene var delt inn i følgende hovedtemaer:

- Visjon
- Bo
- Leve
- Arbeide

Arbeidet i gruppene pågikk fram til februar 2013. Deretter ble innspillene bearbeidet av en administrativ prosjektgruppe, ledet av rådmannen. Foreløpig utkast fra prosjektgruppa ble drøftet med formannskapet og supplert i møte 27.06.2013 og 19.08.2013. Der nest ble bearbeidet utkast drøftet og supplert i administrativt lederforum 03.09.2013 før endelig forslag ble lagt fram for politisk sluttbehandling.

Målgruppe for kommuneplanens samfunnsdel

Kommuneplanens samfunnsdel inneholder de viktigste satsingsområder for kommunen og peker dermed ut en kurs for utvikling av kommunen i kommende 12-årsperiode. I dette ligger at samfunnsdelen vil ha en stor målgruppe.

For politikerne i kommunen vil samfunnsdelen være et viktig arbeidsverktøy i de veivalg og prioriteringer som skal gjøres i perioden. Samfunnsdelen legger dessuten føringer for kommuneadministrasjonens planlegging og arbeid. For kommunens eksterne samarbeidspartnere og regional myndighet vil samfunnsdelen gi viktige signaler om kommunens ønskede satsing og utvikling framover. For Ringebusamfunnet (innbyggere, hyttefolket, næringslivet og andre) vil samfunnsdelen gi signaler om forventninger til samfunnsutviklingen. Samfunnsdelen vil være et viktig bidrag til å utvikle relasjoner mellom kommuneorganisasjonen og de parter kommunen forholder seg til.

Ringebus plass i et større samfunn

Som en del av arbeidet med kommuneplanens samfunnsdel har også kommunens regionale tilknytning vært tema. Regional tilknytning må ses på i flere ulike perspektiver:

- Ringeby som selvstendig kommune
- Ringeby som del av Midt-Gudbrandsdal
- Ringeby i samspill med Sør-Gudbrandsdal
- Ringebus rolle i interkommunalt samarbeid
 - i Midt-Gudbrandsdal
 - i Sør-Gudbrandsdal
- Hvordan Ringeby skal markere seg spesielt i regional sammenheng framover.

Kommunen vil invitere samarbeidskommuner til dialog og diskusjon om temaet i forlengelsen av arbeidet med samfunnsdelen.

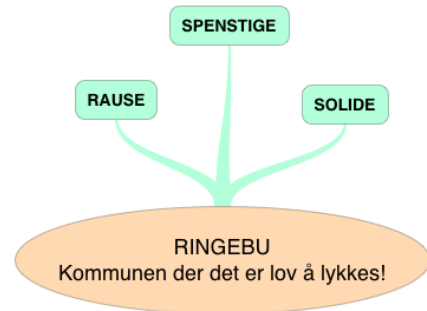

VISJON

Kommunen der det er lov å lykkes!

Overordnet mål:

Skape et samfunn med en identitet som kjennetegnes innad og utad ved at vi er raise, spenstige og solide.

Verdier

RAUSE:

- Vi unner andre å lykkes – gir ros, oppmuntrer og medvirker hvis vi kan
- Vi bryr oss og tar vare på hverandre, også når vi ikke lykkes med å realisere noe
- Vi er inkluderende – ser og blir sett

SPENSTIGE:

- Vi lar ildsjeler få spillerom og støtte
- Vi tør å ta sjanser
- Vi er stolte over det vi har - og har fått til

SOLIDE:

- Vi er ansvarsfulle
- Vi er stabil arbeidskraft
- Vi er kunnskapsrike og dyktige

For å nå målet knyttet til kommunens visjon må kommunens særegenheter og kjennetegn utvikles. Dette innebærer et fokus på Ringebu som merkevare. Som stor hyttekommune, turistdestinasjon og attraktivt bosted vil det være vesentlig å by på varierte og gode opplevelser. Derneft må vertskapsrollen videreutvikles.

Framtidsbilde – Ringebusamfunnet i 2025

Ringebusamfunnet oppleves som et attraktivt og naturlig midtpunkt med sitt gode og inkluderende vertskap, særpreg, trivelige møteplasser, spennende sentrumsområder og spenstige opplevelser. Ringebu har et godt og variert botilbud – et godt valg for bosetting. En offensiv og støttende holdning til idéutvikling og nyskaping har resultert i et blomstrende næringsliv. Ringebu har et rikt kulturliv – fra et bredt spekter av frivillige lag og foreninger til fyrtårnarrangementer som setter Ringebu på kartet nasjonalt. Lokalsamfunnet legger til rette for, inviterer og oppfordrer til en aktiv fritid.

Ringebuingen kjennetegnes innad og utad som raus, spenstig og solid – kjerneverdier som er godt forankret i hele lokalsamfunnet. Respekt og omsorg for andre preger vårt multikulturelle og inkluderende samfunn. Ringebusamfunnet oppleves som et trygt lokalsamfunn, gjennom godt ivaretatt samfunnssikkerhet og beredskap. Vi er alle opptatt av å ta vare på fellesskapstradisjonene, miljøet og naturen vår med en langsiktig bærekraftig forvaltning av ressursene.

Innbyggeren opplever kommunen som et godt sted å bo, leve og arbeide gjennom hele livsløpet. Det er stort rom for individuell tilpasning ut fra behov. Oppveksten i familien, barnehagen, skolen og på fritida gir trygge barn og unge som er glad i og stolte av hjemstedet. Kreativitet, utfoldelse og trivsel står sentralt. I Ringebu er det tilrettelagt for en aktiv og god alderdom.

SATSINGSOMRÅDE - BO

Slik vil vi ha det:

Ringeby skal ha et variert botilbud i forhold til boform, eierform, beliggenhet og målgruppe.

Slik skal vi gjøre det:

- legge til rette varierte tomter for boligbygging, i første rekke sentralt i begge tettstedene
- bygge gjennomgangsleiligheter for førstegangsetablerere og vanskeligstilte på boligmarkedet
- legge til rette for sentralt beliggende leiligheter med universell utforming / livsløpsstandard
- utarbeide en boligpolitisk handlingsplan

Slik vil vi ha det:

Ringeby skal videreutvikle Landsbyen Ringeby og Fåvang sentrum til attraktive sentra, med sine særpreg.

Slik skal vi gjøre det:

- møte utfordringene med omlegging av E6 med forsterket innsats i sentrum og bevisst arealbruk ved E6
- etablere en attraktiv innfart fra E6 til Landsbyen Ringeby og Fåvang sentrum
- fortette begge tettsteder med nye lokaler for forretning og bolig
- bidra til god sentrumsutforming med gode møteplasser og forsterkning av positive særpreg
- støtte opp om, og stimulere til, aktivitet i sentrumsområdene

Slik vil vi ha det:

Ringebu skal ha lett tilgjengelige opplevelser i naturen som inviterer til et aktivt liv.

Slik skal vi gjøre det:

- legge til rette for varierte muligheter for nærturer ut fra tettstedene
- legge til rette for og markedsføre varierte muligheter for turer langs Lågen og i fjellområdene, både sommer og vinter
- legge til rette for turstier og anlegg med universell utforming

Slik vil vi ha det:

Ringebu skal ha gode arenaer til ulike formål.

Slik skal vi gjøre det:

- ha arenaer som ivaretar et variert kultur- og idrettsliv
- ha arenaer som utvikler både folkeliv og fyrtårnsarrangement
- videreutvikle storstuefunksjon

Slik vil vi ha det:

Ringebu skal ha et bredt, allsidig og godt tilbud innen kollektivtransport.

Slik skal vi gjøre det:

- videreutvikle skystasjonen som informasjons- og kommunikasjonsknutepunkt
- bidra til å videreutvikle pendlerruter nordover og sørover i hoveddalføret
- sikre trygge transporttilbud for ungdom også utenom skoleskyss
- bidra til å utvikle kollektivtilbud i reiselivssammenheng (til Kvitfjell og Venabygdsfjellet)
- bidra til godt interntilbud mellom Fåvang og Ringebu sentrum

SATSINGSOMRÅDE - LEVE

Slik vil vi ha det:

Ringeby skal ha gode rammer for en trygg oppvekst.

Slik skal vi gjøre det:

- bidra til å trygge og styrke foreldrerollen
- ha barnehager med et innhold som gir god sosial og faglig basis
- sikre gode overganger i barnehage- og skoleløpet

Slik vil vi ha det:

Ringeby skal ha en offensiv skolepolitikk.

Slik skal vi gjøre det:

- være en aktiv skoleeier og framstå som en attraktiv arbeidsgiver
- utvikle spennende arbeidsmiljø med fokus på kompetanse og utviklingsarbeid
- ha god skoleledelse
- videreutvikle partnerskap med lokalt næringsliv og ha fokus på entreprenørskap
- ha systematisk fokus på fysisk og psykisk helse og kosthold

Slik vil vi ha det:

Ringeby skal gi den enkelte elev godt læringsutbytte.

Slik skal vi gjøre det:

- legge til rette for at elevene skal få målrettet og tilpasset opplæring av profesjonelle lærere som kan sitt fag
- ha skoler med godt fysisk og psykososialt miljø, der det arbeides aktivt mot mobbing
- ha system og kultur for tidlig og samordnet innsats overfor barn og unge som har behov for det
- legge til rette for gode samarbeidsforum mellom hjem og skole

Slik vil vi ha det:**Ringebu skal ha aktiv og sunn ungdom.**Slik skal vi gjøre det:

- sikre ungdom innflytelse i lokalsamfunnet
- legge til rette for et variert fritidstilbud til ungdommen
- legge til rette for at ungdom vil velge Ringebu
- være et "Lokalsamfunn med MOT"
- bidra til at ungdom har ambisjoner for egen kompetanse og yrkeskarriere

Slik vil vi ha det:**Ringebu skal ha et aktivt og mangfoldig kulturtilbud.**Slik skal vi gjøre det:

- ha et bredt tilbud innen kulturskolen
- sikre gode kår for frivillig sektor
- bidra til kulturaktiviteter med stor bredde og høy kvalitet gjennom fyrårnsarrangement som setter Ringebu kommune på kartet
- legge til rette for og bidra til aktiviteter som skaper levende lokalsamfunn
- bidra til å ta vare på og videreutvikle bruken av historiske arenaer
- utvikle biblioteket til en aktiv møteplass med aktiviteter som støtter opp om sentrumsfunksjoner

Slik vil vi ha det:**Ringebu, som folkehelsekommune, skal ha tilbud som fremmer positive helsevalg, sunn livsstil og utjevning av sosiale helseforskjeller.**Slik skal vi gjøre det:

- tilrettelegge for gode kulturelle opplevelser og varierte sosiale møteplasser for alle aldersgrupper
- være aktiv på friskliv/forebygging
- bidra til å forebygge psykisk og somatisk sykdom, skade eller lidelse
- tilrettelegge for at lag, foreninger og frivillig sektor for øvrig skal kunne drive forebyggende arbeid og supplere det kommunale tilbudet

Slik vil vi ha det:**Ringeby skal sikre gode fysiske miljømessige forhold.**Slik skal vi gjøre det:

- tilrettelegge arenaer og aktivitetsområder
- aktivt bidra til å redusere risikofaktorer i lokalsamfunnet, herunder trafiksikkerhet
- aktivt bidra til framtidsrettet vegnett og gang-/sykkelveger
- være en pådriver i forhold til universell utforming
- sikre trygg og kvalitetsmessig god leveranse av drikkevann, samt avløps- og renovasjonstjenester
- ha funksjonelle og trygge bygg/utearealer for kommunalt tjenestetilbud

Slik vil vi ha det:**Ringeby skal ha tilbud som dekker individuelle behov.**Slik skal vi gjøre det:

- tilrettelegge tilbud med aktiviteter for alle funksjonsnivå
- ha en omsorgstrapp som viser nivåene på tjenestetilbudet for alle aldre
- ha et tjenestetilbud som i størst mulig grad ivaretar den enkeltes egenomsorg
- ha et tett samarbeid med lag og foreninger til nytte og glede for brukeren av kommunale tjenester
- aktivt bidra til tiltak som fremmer integrering i lokalsamfunnet

Slik vil vi ha det:**Ringeby skal ha en velutviklet og tilpasset kommuneorganisasjon.**Slik skal vi gjøre det:

- være en offensiv arbeidsgiver
- være en utviklingsorientert og innovativ organisasjon
- være et godt vertskap

SATSINGSOMRÅDE - ARBEIDE

Slik vil vi ha det:

Ringeby skal ha godt kvalifisert arbeidskraft som er tilpasset morgendagens arbeidsliv.

Slik skal vi gjøre det:

- forsterke kultur for å ta, og se verdien av, utdanning/formell kompetanse
- ha en nullvisjon i forhold til frafall i videregående skole
- tilrettelegge tilbud som fremmer fysisk og psykisk arbeidsdyktighet
- legge til rette for gode og varierte utdannings- og videre-/etterutdanningsvilkår
- anerkjenne yrkeskvalifisering gjennom praksis (realkompetanse) som basis for formell kompetanse
- ha en voksenopplæring som motiverer til livslang læring

Slik vil vi ha det:

Ringeby skal ha gode muligheter for arbeidskvalifisering for den enkelte.

Slik skal vi gjøre det:

- sikre variert arbeidsplassstilbud med arbeids- og sosial trening
- legge til rette for at fremmedspråklige innbyggere raskest mulig blir selvhjulpne og kvalifisert for arbeidslivet
- ha et proaktivt NAV-kontor med god rådgivning og veiledning
- bidra til at all ungdom (opp til 30 år) skal ut i aktive tiltak og unngå klientifisering
- påvirke alle arbeidsgivere til å tilrettelegge for at sykmeldte kan være i alternativt arbeid

Slik vil vi ha det:

Ringeby skal ha miljø og kultur for aktiv arbeidsplassutvikling.

Slik skal vi gjøre det:

- legge til rette møteplasser/nettverk for læring og innovasjon
- trekke fram gode eksempler og bedrifter som lykkes
- være en døråpner og brobygger for næringsaktører
- være offensiv og aktivt søke muligheter for arbeidsplassutvikling

Slik vil vi ha det:**Ringeby skal være en næringslivs- og etablerervennlig kommune.**Slik skal vi gjøre det:

- til enhver tid ha opparbeidede næringsarealer
- ha økonomiske incentiver til eksisterende næringsliv og etablerere/gründere
- videreutvikle drop-in-kontor til næringshage
- gi tilbud om kompetansebygging, veiledning og etablereropplæring
- bruke sentrale næringslivsaktører i merkevarebygging / omdømmebygging
- ha løsningsorientert og kvalitativt god kommunal saksbehandling
- utarbeide og gjennomføre program for næringsvennlig kommune
- utarbeide og gjennomføre program for kommunal serviceutvikling

Slik vil vi ha det:**Ringeby skal ha et variert arbeidsliv.**Slik skal vi gjøre det:

- tiltrekke seg arbeidsplasser som krever arbeidskraft med høyere utdanning og god lønnsevne
- arbeide aktivt for å tiltrekke seg statlige eller større offentlige arbeidsplasser
- legge til rette for varierte og utfordrende arbeidsplasser uavhengig av kjønn, alder og utdanningsnivå
- legge til rette for at håndverkere og primærnæring har høy kvalitet på sine leveranser
- bidra til at lokalsamfunnet og kommunens arbeidsgivere framstår som attraktive

Slik vil vi ha det:**Ringebu skal ha levende sentrumsområder med stor tiltreknings- og konkurransekraft.**Slik skal vi gjøre det:

- bygge opp under Landsbyen Ringebu som merkevare
- ikke godkjenne etablering av frittliggende kjøpesenter, men konsentrere detaljhandel i sentra og turistdestinasjoner
- samarbeide aktivt med næringsaktørene i tettstedene
- satse på tettstedsutvikling og god fysisk tilrettelegging
- legge til rette for lokaler for forretningsvirksomhet i sentrumsområdene
- bidra til etablering av flere nisje- og spesialforretninger
- utvikle overnattingstilbud

Slik vil vi ha det:**Ringebu skal ha vekst innen turisme og turistrelatert virksomhet.**Slik skal vi gjøre det:

- bidra til destinasjonsutvikling
- legge til rette for bygging av nye fritidsboliger med ringvirkninger til bl.a. entrepenører og håndverkere
- legge til rette for og ha økonomiske insentiver til kultur- og naturbasert næringsutvikling
- bruke OL og alpint VM til raskere utvikling av kommunikasjon og infrastruktur
- bruke OL og alpint VM til å videreutvikle Kvitfjell som destinasjon og motor i lokalt næringsliv
- bruke OL og alpint VM som begivenheter til å gi lokalsamfunnet et ekstra løft
- bidra aktivt til å skaffe nye store arrangementer til Kvitfjell/regionen
- legge til rette for flest mulig helårsarbeidsplasser innen reiselivet
- legge til rette for at fjellområdene tas i bruk som ressurs for næringsutvikling på en bærekraftig måte
- styrke arrangør- og festivalkompetanse
- utnytte tilknyttet markedskompetanse (eks: snowball m.m.) bedre

SAMFUNNSSIKKERHET OG BEREDSKAP

Erfaringer fra de siste år har vist at større naturskapte hendelser som er til fare for lokalsamfunnet skjer hyppigere og har større omfang enn tidligere. Spesielt har dette vært knyttet til flom og store nedbørsmengder. Klimaforskning viser også samme trend og tilsier at det må forventes mer ekstreme værforhold framover. Dette tilsier at kommunen må ha stort fokus på samfunnssikkerhet og beredskap.

Det vil være essensielt å ha kjennskap til de farer lokalsamfunnet står overfor (trusselbilde), mulige årsaker og konsekvenser. Dette er bakgrunnen for at kommunene er pålagt å utarbeide risiko- og sårbarhetsanalyser (ROS). Kommunens beredskapsarbeid må både ha fokus på forebygging (unngå at skade skjer), krisehåndtering (hvordan håndtere en kritisk situasjon og begrense skadene når noe skjer) og oppfølging i etterkant (reparasjon og evaluering/læring).

Slik vil vi ha det:

Ringeby skal være et trygt lokalsamfunn der samfunnssikkerhet og beredskap er godt ivaretatt.

Slik skal vi gjøre det:

- samfunnssikkerhet og beredskap skal være et element i all overordnet kommunal planlegging
- planlegge bruken av areal slik at samfunnssikkerheten overfor liv, helse, miljø og økonomiske verdier ivaretas
- ha planprosesser som sikrer at ikke uforutsette virkninger av tiltak oppstår
- ha jevnlig oppdaterte risiko- og sårbarhetsanalyser
- prioritere høyt de forebyggende tiltak som synliggjøres gjennom risiko- og sårbarhetsanalyser mht. utredning, planlegging, bevilgning og gjennomføring
- sikre handlingsrom i forvaltningsplan for Lågen
- arbeide for etablering av felles interkommunal ressurs for styrking av samfunnssikkerheten i distriktet